

СПОРТ ЯК ІНДИКАТОР ЯКОСТІ ЖИТТЯ

У нашій країні задоволення індивідуальних приватних потреб, пов'язаних зі спортивною, фізкультурно-оздоровчою діяльністю здійснюється на добровільній основі за рахунок особистого вільного часу і з урахуванням наявних необхідних ресурсів (фінансових, матеріальних, енергетичних та ін.). У зв'язку з цим розвиток спорту в умовах ринкової економіки має особливості, пов'язані із соціальною стратифікацією населення. Соціальна ієрархія існує завжди, вона пов'язана з неоднорідністю здібностей, займаних соціальних статусів, нерівномірністю володіння грошми, владою, освітою, престижем.

Спорт виконує різноманітні соціально значущі функції, тобто він має досить суттєві ресурси в різних сферах людського життя. Чудовою особливістю спорту є те, що сферою його впливу є і тіло, і дух: спорт говорить про користь руху, підсилює суспільні зв'язки, вимагає поваги до особистості, створює атмосферу колективізму. Маючи всі ці особливості, спорт, на нашу думку, може виступати в якості одного зі способів подолання існуючих у суспільстві різних соціальних нерівностей.

Світовий досвід показує, що спорт має універсальну здатність у комплексі вирішувати проблеми підвищення рівня здоров'я населення і формування здорового морально-психологічного клімату в колективах і в суспільстві в цілому. Всесвітньо визнано, що заняття спортом є превентивним засобом підтримки і зміцнення здоров'я та профілактики різних захворювань і шкідливих звичок (пияцтва, тютюнопаління, токсикоманії і т. ін.).

В Україні періодично ухвалюються національні програми на кшталт «Концепція Державної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні на 2007-2011 роки», розроблених на основі Закону України «Про фізичну культуру і спорт». У них вказується на необхідність зміни в підходах суспільства до забезпечення здоров'я людини, як найвищої гуманістичної цінності й пріоритетного напрямку державної політики. Для цього необхідно сприяти духовному і фізичному розвитку молоді, розвивати фізкультурно-спортивний рух в Україні з урахуванням змін у всіх сферах громадського життя і ціннісних орієнтацій населення України. Особливий акцент робиться на переорієнтації практичної діяльності галузі фізичної культури і спорту у бік пріоритетної проблеми – зміцнення здоров'я різних верств населення; створення умов для задоволення потреб кожного громадянина України. Поряд з тим поставлено завдання забезпечити передові позиції у міжнародному спортивному русі, підвищення міжнародного авторитету України у світовій співдружності. Однак більшість із заходів, запланованих у рамках даних програм не виконуються. Причини невиконання більшості завдань криються у відсутності необхідного фінансового забезпечення.

Говорячи про спорт як індикатор матеріального благополуччя, необхідно відзначити, що важливу роль у презентації престижного споживання грають також елітні види спорту. Привабливість елітних видів спорту пов'язана, у першу чергу, з їх малодоступністю для широких верств населення, заняття престижним видом спорту стає стратифікуючою ознакою, символічною межею між процвітаючими людьми та всіма іншими.

Таким чином, спорт, на нашу думку, може виступати одним з показників концепції «якості життя», тому що він, як було показано вище, виступає одночасно і способом поліпшення здоров'я населення, і індикатором матеріального благополуччя.